

1. Tantárgyelem neve:	Fenntarthatóságra nevelés az óvoda módszertanában	Kreditértéke:	3
Tantárgyelem besorolása:	kötelező / művtér		
A Tantárgyelem elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, "képzési karaktere":		elmélet (%):	10
		gyakorlat (%):	90
A tanóra típusa:		gyakorlat, küls helyszínek	
óraszám, az adott félévben:	heti 2		
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők:			
A számonkérés módja:		portfolio készítés és bemutatás / gyakorlati jegy	
A tantárgyelem tantervi helye (hányadik félév):	3		
Előtanulmányi feltételek:	Fenntarthatóságra nevelés a természeti, gazdasági és társadalmi környezetben		

Tantárgyelem-leírás:

Az oktatás célja: Olyan óvodapedagógusok képzése, akik képesek korszerű szaktudományi ismeretrendszerek és módszertani eljárások birtokában, megfelelő környezettudatos és egészségorientált szemlélettel és értékrenddel életkornak megfelelő, a fenntarthatóság ügyét szolgáló fejlesztő cselekvések, tevékenységek megvalósítására. A környezeti és egészségnevelési helyzeteket a családdal és a helyi közösségekkel együttműködve, hatékonyan és előítélet-mentesen oldják meg, és e szakterületen is igénylik a módszertani ismeretek folyamatos gyarapítását és megújítását.

A kurzus tartalma:

- Különböző környezeti tartalmú szabadidős – kiemelten a családdal közösen szervezett – tevékenységek szervezésének tartalma – állatkerti, vadasparki séták, erdei kirándulások, múzeumlátogatások – és módszerei, súlyozottan a szülők környezeti attitűdje alakításának módszerei, etnikai hovatartozásuk figyelembevételével, az élménybefogadás-képesség, valamint a más élőlények, embertársak iránti tisztelet, megbecsülés érzés fejlesztésének módjai.
- Biogazdálkodás az óvodai gyakorlatban.
- A különböző játékfajták szerepe a természeti és az épített környezethez való megfelelő attitűd alakításában (szenzitív-, szerep-, szimulációs-, szabályjátékok). Szenzitív játékok összegyűjtése, újak kitalálása az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Az irodalmi, a zenei- és képzőművészeti alkotások, mint a fenntarthatóságra nevelés sajátos „eszközei”. Irodalmi művek (vers, próza stb.), melyek a természeti környezetet, növényeket, állatokat mutatják be. Alkotások (vers, próza, fotó stb.) melyek a lokális és környezeti problémákat hangsúlyozzák. Olyan versek, dalok, zeneművek stb., amelyek a környezet- és természetvédelem jeles napjain (a víz világnapja, a Föld napja, a madarak és fák napja, a Nap napja, az állatok napja stb.) alkalmazhatók.
- Saját szöveg- és reprodukciós gyűjtemény összeállítása a jelen környezeti problémáinak megértését, történeti szemléletű környezet- és természetvédelem alapozását segítő, a környezeti válságból kiutat ajánló irodalmi művekből és képzőművészeti alkotásokból, az érintett korosztály (3-7 évesek) életkori sajátosságainak figyelembevételével.
- Egy-egy természeti és társadalmi környezeti témában saját ötlet alapján különböző hulladékokból képes dominó, kártya- és kakukktójs, puzzle játék készítése, annak bemutatása.
- Nemzeti ünnepekhez és/vagy a zöld napok valamelyikéhez játék, szemléltető-, használati tárgy barkácsolása. Az elkészült tárgy szemléletformáló, képesség-, készségfejlesztő hatásainak megbeszélése.

- A természeti környezetet, az állatok élőhelyét, tulajdonságait bemutató versek közül pantomim játékra, dramatizálásra, párbeszédre megjelenítésre alkalmasnak egyéni válogatása és a felsorolt megjelenítési formák valamelyikének a csoport előtti előadása.

KÖTELEZŐ IRODALOM

1. Bartus Gábor (szerk., 2013): Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács, Budapest
link: <http://nfft.hu/assets/NFFT-HUN-web.pdf>
2. UNESCO (2017) Fenntartható fejlődési célok oktatása, EKE-OFI
link: <http://ofi.hu/node/181079>
3. UNESCO (2012): Education for Sustainable Development Sourcebook
link magyar
http://www.ofi.hu/sites/default/files/attachments/unesco_oktatas_a_fenntarthato_fejlodes_szolgalat_aban_0.pdf (magyar) **KÖTELEZŐ IRODALOM**
4. John Siraj-Blatchford, Kimberly Caroline Smith, Ingrid Pramling Samuelsson: Education for Sustainable Development in the Early Years
a. link: <http://www.327matters.org/Docs/ESD%20Book%20Master.pdf>
5. Bihariné Krekó Ilona-Kanczler Gyuláné (2005): Környezeti (fenntarthatóságra) nevelés és az óvodaiskolakert kapcsolata (2. átdolgozott, bővített kiadás) ÖKO-FÓRUM Alapítvány, Budapest.

AJÁNLOTT IRODALOM

1. Kanczler Gyuláné (2002, szerk.): Környezeti nevelés az erdőben a művészetek eszközeivel. ÖKO-FÓRUM Alapítvány, Budapest.
2. Kanczler Gyuláné (2003, szerk.): Hulladékgyűjtésről óvodapedagógusoknak. KVVM-ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar, Budapest.
3. Keith A. Weeler–Anne Perraca Bijur (2001): A fenntarthatóság pedagógiája. TAN-SOR BT. Körlánc, Budapest.
4. Lehoczky János (1999): Iskola a természetben, avagy a környezeti nevelés gyakorlata. RAABE Kiadó, Budapest.

AJÁNLOTT HONLAPOK:

<http://www.nyf.hu/others/html/kornyezettud/zoldtortenelem/1ZoldTort.htm>

http://www.nyf.hu/others/html/kornyezettud/fenntarthato_fogyasztas/swf/index.swf

<http://www.nyf.hu/others/html/kornyezettud/cd-rom/index.htm>

„Zöld Béka” szelektív hulladékgyűjtési program:

<http://www.nyf.hu/others/html/kornyezettud/szelektiv/valos/zold.htm>

TUDÁS

A hallgató ismeri a korszerű szaktudományi ismeretrendszereket és módszertani eljárásokat

KÉPESSÉG

– A 3-7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak ismerete alapján képesek korszerű szaktudományi ismeretrendszerek és módszertani eljárások birtokában, megfelelő környezettudatos és egészségorientált szemlélettel és értékrenddel életkornak megfelelő, a fenntarthatóság ügyét szolgáló fejlesztő cselekvések, tevékenységek megvalósítására.

- Tevékenységében érvényesíteni tudja a fenntarthatóságra nevelés elveit.

ATTITÚD

– Elkötelezett a 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését, bővítését elősegítő stratégiák, módszerek, tevékenységek kiválasztásában, támogató környezet kialakításában.

– Személyiségüket előítéletmentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő hozzáállás jellemzi, befogadó, multikulturális szemléletűek, törekednek a kulturális identitás megőrzésének, ápolásának elősegítésére, a gyermekek közösségbe való beilleszkedésének támogatására.

– Elfogadja, hogy az óvodai nevelés gyermek-, játék- és tevékenységközpontú, befogadó, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez kell igazítani.

-A környezeti és egészségnevelési helyzeteket a családdal és a helyi közösségekkel együttműködve, hatékonyan és előítélet-mentesen oldják meg, és e szakterületen is igénylik a módszertani ismeretek folyamatos gyarapítását és megújítását.

AUTONÓMIA-FELELŐSSÉG

– Felelősséget vállal a rábízott 3-7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységéért.

– Felelősek az óvodás gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlődéséért, az egészséges növekedéshez, fejlődéshez szükséges személyi és tárgyi környezet megteremtéséért.

– Felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntésekért, pedagógiai tevékenységének következményeiért.

– Hatáskörén belül felelősséget vállal a gyermekek magatartásának tudatos formálásáért a fenntartható fejlődés irányába.

A tantárgyelem felelőse

Név:	Bärnkopfné Dr. Zsoffai Klára	Beosztás:	egyetemi adjunktus
Tudományos fokozat:	PhD		